

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 1 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

для студентів

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 072.00.01 Фінанси і кредит

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0314/23
Мещеряков
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 1 » _____ 2023 р.

Розробник:

Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладачі:

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою)

Краус Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів

Протокол від 28.08.2023 р. № 6.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Андрій РАМСЬКИЙ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 072.00.02. Фінанси і кредит)

(назва освітньої програми)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми

(підпис)

(Андрій РАМСЬКИЙ)

Робочу програму перевірено

28.08.2023 р.

Заступник декана

(підпис)

(О.О. Казак)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» ___ 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
<i>Вид дисципліни</i>	Вибіркова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120
<i>Курс</i>	5
<i>Семестр</i>	2
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	4
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	32 (16 л/16 п)
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	
<i>Самостійна робота</i>	80
<i>Форма семестрового контролю</i>	Залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50% / 50%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами методологією проведення економічних наукових досліджень, а також “озброєння” фахівців знаннями щодо технології проведення науково-дослідної роботи. Навчальна дисципліна передбачає виховання у студентів усвідомлення необхідності застосування наукових методів у практичній фінансово-економічній роботі.

Завдання. У процесі вивчення курсу необхідно освоїти:

- поняття науки та економічного наукового дослідження;
- вибір напряму дослідження та параметрів обґрунтування теми наукового пошуку в сфері фінансів та економіки;
- організацію праці дослідника з економіки;
- методика та методи економічного наукового дослідження, роботу з джерелом інформації та складання наукової бібліографії;
- методи визначення результатів дослідження та їх фінансово-економічної ефективності;
- узагальнення та оформлення результатів дослідження із застосуванням сучасної оргтехніки;
- апробацію та впровадження результатів науково-дослідної роботи у практику фінансиста та економіста.

3. Результати навчання за дисципліною

<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
	ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</i>	СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
	СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.
	СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
	СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
	СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
	СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
	СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.
ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
РН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
РН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
РН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.
РН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.
РН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.
РН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.
РН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		пр.	м.к.	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Концепція економічної освіти і науки в Україні та економічна культура суспільства.	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Сутність, предмет та метод економічних наукових досліджень.	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	30	4	4	2	0	20
Змістовий модуль 2.						
Тема 3. Основи методології економічної науково-дослідної роботи.	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Наукові економічні дослідження – шлях до розв'язання проблем методики фінансово-економічних досліджень.	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	2	0	20
Змістовий модуль 3.						
Тема 5. Спільна наукова робота консультанта та здобувача освіти в дослідних лабораторіях університетського інноваційного хабу.	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Організація збору, обробки та аналізу інформації економічного спрямування.	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4	2	0	20
Змістовий модуль 4.						

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		пр.	м.к.	інд.	с.р.	
Тема 7. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій на основі наукових, магістерських та дисертаційних робіт, їх захист.	14	2	2	-	-	10
Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів економічного наукового дослідження.	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4	2	0	20
Усього годин	120	16	16	8	0	80

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концепція економічної освіти і науки в Україні та економічна культура суспільства.

Мета і задачі дисципліни «Методологія економічних наукових досліджень». Концепція освіти і науки в Україні у новому тисячолітті. Освіта ХХІ сторіччя потребує осучаснення й модернізації всіх ланок. Зміщення парадигм, як основа для розв'язування проблем, що не розв'язуються традиційними способами. Зміщення парадигми в науці. Роль організатора дослідної роботи. Перспективи розвитку дослідних установ в освіті. Цифровий трикутник, що продукує нова модель освіти. Перехід від конкуренції до співпраці. Порівняння вимог до економічних кадрів. Використання компетентісного підходу як сучасної освітньої парадигми вищої школи. Професійна компетентність викладача та дослідника економіки. Стратегія (програма) розвитку університету імені Бориса Грінченка на 2018-2022 рр. Розробка концепції економічної освіти в Україні – це перша спроба системного підходу до викладання економіки.

Тема 2. Сутність, предмет та метод економічних наукових досліджень.

Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти економічного розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, докази та формування економічних теорій. Класифікація науки, взаємозв'язок між: трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією. Організація наукової діяльності в Україні та в закладах вищої освіти. Наукові економічні школи, їх головні ознаки.

Тема 3. Основи методології економічної науково-дослідної роботи.

Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний і теоретичний. Загальна і часткова методологія науки. Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація.

Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження. Експеримент та його характерні особливості в процесі дослідження. Аналіз і

синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження. Докази у наукових дослідженнях. Способи встановлення істини: безпосередній і опосередкований. Стадії наукових досліджень: організаційна, дослідна, узагальнення, апробація, реалізація результатів.

Тема 4. Наукові економічні дослідження – шлях до розв’язання проблем методикою фінансово-економічних досліджень.

Науково–дослідницька діяльність студентів та аспірантів. Економічне наукове дослідження. Предмет дослідження. Навчання студентів елементам дослідницької діяльності. Об’єкт економічного наукового дослідження. Науково-дослідний процес. Схема науково-дослідного процесу. Організаційна стадія науково-дослідного процесу. Дослідна стадія науково-дослідного процесу. Завершальна стадія науково-дослідного процесу. Комплекс науково-дослідницької діяльності. Система науково-дослідної роботи студентів та аспірантів. Ефективність економічних наукових досліджень. Вибір теми та реалізація економічного дослідження. Соціально-економічна ефективність. Економічна ефективність. Гіпотеза. Очікувана економія.

Тема 5. Спільна наукова робота консультанта та здобувача освіти в дослідних лабораторіях університетського інноваційного хабу.

Культура спілкування дослідників економіки. Освітні інноваційні хаби: теоретичний контент та позитивні очікування їх функціонування. Зміст робочої програми інноваційного проєкту університету “Створення наукового економічного хабу”. Фінансові інструменти підтримки наукового економічного дослідного хабу. Маркетингова і PR-діяльність в інфраструктурі науково-дослідного хабу університету. Формування комплексної системи підтримки економічних науково-освітніх, технологічних робіт хабу в університеті. Очікуванні позитивні впливи на економіку країни в результаті успішної роботи науково-дослідних хабів. Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Науковий журнал. Наукова монографія, наукова стаття, тези. Апробація. Методика підготовки та оформлення публікацій. Формулювання задуму. Цілісний виклад. Вибірковий виклад. Літературна правка. Форми звітності при економічному науковому дослідженні. Наукові результати.

Тема 6. Організація збору, обробки та аналізу інформації економічного спрямування.

Поняття, терміни та роль інформації в проведенні економічних наукових досліджень. Види та галузі інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання. Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації на ЕОМ. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з економічною науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі економічного наукового дослідження.

Тема 7. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій на основі наукових, магістерських та дисертаційних робіт, їх захист.

Форми завершення економічних наукових досліджень у ЗВО. Курсова робота або магістерський проєкт: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап, робота з текстом, оформлення. Керівництво курсовою роботою або магістерським проєктом, її рецензування та захист. Магістерський проєкт як кваліфікаційним дослідження. Оформлення документів на магістерський проєкт. Етапи написання. Підготовка до захисту економічного дослідного проєкту повідомлення про основні результати економічного наукового дослідження. Характерні недоліки при виконанні економічного наукового дослідження.

Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів економічного наукового дослідження.

Сутність наукової публікації з проблем економіки та фінансів, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту. Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті з економіки. Стиль і тон викладу, подачі матеріалу. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку. Типова структура рецензії (відгуку). Внесення правок після рецензування. Підручник, навчальний посібник, вимоги до написання та оформлення. Методика підготовки та оформлення публікацій. Надання праці дослідника статусу “Гриф Міністерства освіти і науки України”. Форми звітності при економічному науковому дослідженні та апробації результатів економічного дослідження.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на (семінарських) практичних заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				59		59		59		59

Залік	-
Максимальна кількість балів:	236
Розрахунок коефіцієнта:	$236 / 100 = 2,36$

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
1	Тема 1. Концепція економічної освіти і науки в Україні та економічна культура суспільства.	10	5
2	Тема 2. Сутність, предмет та метод економічних наукових досліджень.	10	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			
3	Тема 3. Основи методології економічної науково-дослідної роботи.	10	5
4	Тема 4. Наукові економічні дослідження – шлях до розв'язання проблем методики фінансово-економічних досліджень.	10	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
5	Тема 5. Спільна наукова робота консультанта та здобувача освіти в дослідних лабораторіях університетського інноваційного хабу.	10	5
6	Тема 6. Організація збору, обробки та аналізу інформації економічного спрямування.	10	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV			
7	Тема 7. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій на основі наукових, магістерських та дисертаційних робіт, їх захист.	10	5
8	Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів економічного наукового дослідження.	10	5
Разом		80	40

Орієнтовні питання для самостійної роботи.

1. Організація творчої діяльності науковця
2. Психологія наукової творчості
3. Робочий день науковця та аспіранта
4. Робоче місце науковця та аспіранта
5. Оргтехніка, технічні засоби реалізації економічної наукової діяльності
6. Особистий архів (бібліотека) науковця
7. Методологія економічного дослідження
8. Фундаментальна, або філософська методологія
9. Загальнонаукова методологія
10. Конкретно наукова методологія
11. Методи і техніка економічного наукового дослідження
12. Використовування методів наукового пізнання
13. Наукова монографія з економіки
14. Наукова стаття з економіки
15. Тези наукової доповіді (повідомлення)
16. Методика підготовки та оформлення публікації з економічної проблематики

Термін виконання: Крайній термін виконання завдань за 2 дні до заліку.

Форма подання виконаної роботи: Документ у форматі doc, docx, pdf*

6.3. **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.**

Модульні контрольні роботи проводяться дистанційно (онлайн в середовищі Moodle). В модульній контрольній роботі передбачено виконання 25 тестових завдань. За кожне правильно виконане завдання, в системі МУДЛ, проставляється 1 бал. Максимально можна набрати 25 балів за 100% надані правильні відповіді. Час, що відводиться на проходження модульної контрольної 25 хвилин.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
25	В повному обсязі володіє матеріалом, глибоко знає зміст теоретичних питань з дисципліни, використовує різноманітні джерела інформації для пошуку вирішення проблемних питань
24-20	Досить повно володіє матеріалом, знає зміст більшості теоретичних питань з дисципліни, використовує обов'язкову літературу для пошуку вирішення проблемних питань, допускає незначні помилки при вирішенні тестових завдань
19-15	Загалом володіє навчальним матеріалом, володіє знаннями з деяких теоретичних питань з дисципліни, не використовує обов'язкову літературу для пошуку вирішення проблемних питань, допускає окремі суттєві неточності та помилки
14-10	Володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, викладає його фрагментарно без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності
9-5	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань з дисципліни, допускає суттєві помилки
4-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань

Орієнтовні питання модульних контрольних робіт.

1. Які наукові ступені існують в Україні?
2. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві.
3. Який документ засвідчує присудження наукового ступеня?
4. Які функції виконує МОН України?
5. Які функції науки? Яка з них, на Вашу думку, є головною?
6. Дайте визначення науковій діяльності і перелічіть її форми.
7. Охарактеризуйте поняття автоматичної системи обробки інформації.
8. Назвіть органи, що здійснюють регулювання підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні.
9. В чому полягає наукознавство? Дайте характеристику його розділам.
10. Що являє собою поняття “мозкова атака”?
11. В чому полягає зміст наступних понять: науковий закон, науковий факт, категорія, принцип, постулат, правило, теорія?
12. Як класифікується наукова інформація?
13. Що представляється інформаційний пошук, яким він може бути?
14. Які інститути і організації України здійснюють централізований збір і обробку інформації основних елементів опублікованих документів?

15. Що виступає об'єктом та предметом економічного наукового дослідження; як співвідносяться між собою ці поняття?
16. Висвітліть класифікацію об'єктів економічного наукового дослідження.
17. Дайте визначення понять "метод", "методика" та "методологія".
18. Які види інтелектуальних автоматизованих систем розрізняють?
19. Якими нормативними документами регулюється підготовка науково-педагогічних та наукових кадрів?
20. Розкрийте класифікацію методів економічного наукового дослідження.
21. Розкрийте склад загальних методів економічних досліджень.
22. Поняття об'єкта та предмета економічного дослідження.
23. Розкрийте сутність дослідного етапу економічного наукового дослідження.
24. Наведіть діючу в Україні класифікацію наук.
25. Дайте характеристику організації наукової діяльності в Україні.
26. На які 4 етапи поділяється процес моделювання?
27. Які законодавчо-нормативні акти регулюють наукову діяльність в Україні?
28. Дайте визначення понять наукове дослідження, "науково-дослідний процес"
29. Яким чином відбувається вступ до аспірантури та докторантури?
30. Якими мають бути вимоги щодо присвоєння працівникам закладів вищої освіти (наукових установ) вченого звання професора?
31. Розкрийте зміст конкретно-наукових (емпіричних) методів та застосування їх у наукових дослідженнях.
32. Дайте характеристику економіко-математичних методів і застосування їх у фінансово-економічних наукових дослідженнях.
33. Структура магістерського проєкту.
34. Скласти визначення організації будь-якого процесу діяльності і наукової організації її.
35. Для чого використовуються, чим відрізняються банк даних, база даних, база знань?
36. Що є об'єктом науки? На які блоки вона поділяється залежно від об'єкта, що досліджується?
37. Що включає в себе стадія попередньої підготовки інформації до опрацювання?
38. Які вміння студента враховуються під час оцінки магістерського проєкту?
39. Чим відрізняється науковий ступінь від вченого звання?
40. Дайте визначення наукової організації праці, які її елементи.
41. Які риси вченого визначають ефективність наукової роботи. Охарактеризуйте їх суть та індивідуальну вагу в дослідному процесі?
42. Які властивості характерні науковим фактам?
43. Яких правил треба дотримуватись при цитуванні літератури?
44. Назвіть основні форми підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

45. Якими мають бути вимоги щодо присвоєння працівникам закладів вищої освіти (наукових установ) вченого звання доцента?
46. Охарактеризуйте основні види наукових публікацій.
47. Дайте визначення поняттю “процедура”.
48. Яким чином обирається тематика магістерського та дисертаційного дослідження?
49. Назвіть органи, що здійснюють регулювання підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів в Україні.
50. Що таке академічний плагіат?

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль – залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Мета і задачі курсу “Методологія економічних наукового дослідження”.
2. Наукове пізнання і економічне наукове дослідження.
3. Етапи економічного наукового дослідження.
4. Методи досліджень на емпіричному рівні економічного наукового пізнання.
5. Роль статистичних методів у дослідницькому процесі економічних питань.
6. Види та джерела наукової інформації з економіки. Пошук та накопичення економічної наукової інформації.
- 7.Бібліографічний пошук інформації з актуальних питань економіки та фінансів.
- 8.Пошук актуальної інформації у мережі Internet.
- 9.Формування інформаційної бази економічного дослідження.
- 10.Систематизація та узагальнення емпіричних даних.
- 11.Узагальнюючі (типові) характеристики явищ.
- 12.Графічно-візуальні методи узагальнення економічних даних.
- 13.Сутність і загальна схема перевірки гіпотез.
- 14.Критерії перевірки гіпотез.
- 15.Порядкові характеристики набору даних.
- 16.Дисперсійний аналіз.
- 17.Інформаційна база фінансово-економічного прогнозування та моделювання.
- 18.Точність і надійність прогнозів економічної сфери.
- 19.Графічний метод в аналізі закономірностей економічного розвитку.
- 20.Науковий результат: зміст і порядок оформлення.
- 21.Логіка і методи економічних наукових досліджень.
- 22.Концепція освіти, навчання і науки у ХХІст.
23. Зміщення парадигм, як основа для розв’язання економічних проблем, що не розв’язуються традиційними способами.
24. Наукова економічна стаття, монографія, тези.
- 25.Методологічна культура науки.
 - 26.Наукова парадигма.
 - 27.Методологія економічної науки.
 - 28.Етапи розвитку науки.
 - 29.Організація і планування економічного наукового дослідження.
 - 30.Методика вивчення наукової, навчальної, навчально-методичної літератури економічного спрямування.

- 31.Сутність і структура самостійної роботи.
- 32.Види навчально-дослідницьких робіт.
33. Сутність магістерської роботи, її структура.
- 34.Вимоги до магістерського проєкту.
- 35.Технологія підготовки магістерського проєкту.
- 36.Правила подання ілюстрацій, таблиць і формул.
- 37.Оформлення посилань і цитування. Додатки.
- 38.Захист магістерського проєкту.
- 39.Організація творчої діяльності дослідника.
- 40.Технологія економічної наукової діяльності.
- 41.Структура економічного наукового дослідження.
- 42.Логіка процесу економічного наукового дослідження.
- 43.Типологія методів економічного наукового дослідження.
- 44.Поняття науки та її функцій.
- 45.Наукова діяльність та глобалізація науки.
- 46.Структура і класифікація науки.
- 47.Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.
- 48.Конкретно наукові (емпіричні) методи дослідження.
- 49.Процедури у економічних наукових дослідженнях.
- 50.Підходи та критерії вибору методів в економічних дослідженнях.
- 51.Поняття системи економічних наук.
- 52.Взаємозв'язок наук і його використання в економічних наукових дослідженнях.
- 53.Класифікація економічних наук в Україні.
- 54.Основні напрями сучасних економічних досліджень.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
A	100-90
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	0-34

7. Навчально-методична карта дисципліни (модуля)

Разом: 120 год., із них: лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., індивідуальна робота – 0 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 80 год., семестровий контроль – 0 год.

Модулі (назви, бали)	1. Змістовий модуль 1. (34 бали)		2. Змістовий модуль 2. (34 бали)		3. Змістовий модуль 3. (34 бали)		4. Змістовий модуль 4. (34 бали)	
Теми	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Концепція економічної освіти і науки в Україні та економічна культура суспільства. (1 бал)	Тема 2. Сутність, предмет та метод економічних наукових досліджень. (1 бал)	Тема 3. Основи методології економічної науково-дослідної роботи. (1 бал)	Тема 4. Наукові економічні дослідження – шлях до розв'язання проблем методики фінансово-економічних досліджень. (1 бал)	Тема 5. Спільна наукова робота консультанта та здобувача освіти в дослідних лабораторіях університетського інноваційного хабу. (1 бал)	Тема 6. Організація збору, обробки та аналізу інформації економічного спрямування. (1 бал)	Тема 7. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій на основі наукових, магістерських та дисертаційних робіт, їх захист. (1 бал)	Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів економічного наукового дослідження. (1 бал)
Практичні заняття (теми, бали)	Тема 1. Концепція економічної освіти і науки в Україні та економічна культура суспільства. (1 бал)	Тема 2. Сутність, предмет та метод економічних наукових досліджень. (1 бал)	Тема 3. Основи методології економічної науково-дослідної роботи. (1 бал)	Тема 4. Наукові економічні дослідження – шлях до розв'язання проблем методики фінансово-економічних досліджень. (1 бал)	Тема 5. Спільна наукова робота консультанта та здобувача освіти в дослідних лабораторіях університетського інноваційного хабу. (1 бал)	Тема 6. Організація збору, обробки та аналізу інформації економічного спрямування. (1 бал)	Тема 7. Узагальнення, обґрунтування висновків і пропозицій на основі наукових, магістерських та дисертаційних робіт, їх захист. (1 бал)	Тема 8. Оформлення та форми впровадження результатів економічного наукового дослідження. (1 бал)
Самостійна робота	Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)	
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	
Загалом	236, коефіцієнт переведення у 100-бальну шкалу: 236 / 100 = 2,36							

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
 2. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
 3. Краус Н.М. Методика викладання фахових дисциплін / Краус Н.М., Нікіфороф П.О., Краус К.М., Осецький В.Л. // Навчальний посібник, Київ : Аграр Медіа Груп, 2020. – 205 с.
 4. Основи наукових досліджень: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнес адміністрування», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Менеджмент інвестицій та інновацій», «Логістика» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Н.І. Ситник – Електронні текстові дані (1 файл: 74,1 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 57 с.
 5. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019, 350 с.
 6. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності „Облік і оподаткування”. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 174 с.
 7. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич, С. М. Бортнік, І. Г. Волинець та ін. ; за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 220 с.
 8. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.
 9. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / О.І. Гуторов; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва – Х.: ХНАУ, 2017. – 272 с.
 10. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: навчальний посібник / за ред. І.Л. Холковської. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. – 144 с.
 11. Данильян О. Г. Д18 Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2017. – 448 с.
- Додаткова*
12. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,4 Мбайт). – КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. - 58 с.
 13. Методологія економічних досліджень : практикум для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання, які навчаються за спеціальністю 051 – Економіка / Нар. укр. акад. [каф. економіки та права] ; авт.-укладач Е. І. Цибульська. – Харків: Вид-во НУА, 2021. – 72 с.
 14. Методика та організація наукових досліджень. Методичні рекомендації з курсу для студентів магістрів 8.014. Середня освіта (Географія)/ І.Ю. Фекета – Ужгород: видавництво УжНУ “Говерла”, 2020. – 65 с.
 15. Галян О.В. Г-17 Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. / О.В.Галян. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
 16. Родіна Н. В. Методологія та організація наукових досліджень : метод. вказівки для студентів із спеціальності 053 «Психологія», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» / Н. В. Родіна. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 44 с.
 17. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 492 с.
 18. Слюсаренко М. І. Методичні рекомендації щодо самостійної роботи та підготовки до практичних і лабораторних занять у процесі вивчення дисципліни «Основи наукового дослідження». Одеса: Університет Ушинського, 2021. 29 с.
 19. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І.

Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.

20. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 180 с.

21. Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» / Л. В. Фоміна – видавництво Нац. гірн. ун-ту – Д. : ДВНЗ «НГУ», 2014. – 22 с.

22. Краус Н. М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін : монографія / Краус Н. М. – Київ : Центр учбової л-ри, 2015. – 596 с.

23. Краус К. М., Краус Н. М., Болдирєва Л. М. Цифрові компетенції в сфері вищої освіти: задум, реалізація, результат. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2019. № 1 (106). С. 132–138.

24. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Професії майбутнього у віртуальній реальності інноваційно-цифрового простору. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2019. № 1. С. 132–138.

25. Краус К. М., Краус Н. М., Голобородько О. П. Діагностика впливу R&D сектора вищої освіти на інновації підприємств в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6817> (дата звернення: 03.02.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.2.

26. Краус К. М., Краус Н. М., Криворучко О. С. Інноваційні досягнення української науки та освіти в координатах європейського науково-освітнього простору / К. М. Краус, Н. М. Краус, О. С. Криворучко // Шляхи відродження науки України : матеріали XXII всеукр. конф. молодих істориків науки, техніки і освіти та спеціалістів, 14 квіт. 2017 р. – Київ, 2017. – С. 90–94.

9. Додаткові ресурси

27. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених/ Н. Сорокіна, А. Артюхов, І. Дегтярьова // Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 170 с.

28. Мальська, М. П. Організація наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К. : ЦУЛ, 2017. – 136 с.

29. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукового дослідження. Кваліфікаційна робота з історії». Електронне видання. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 32 с.

30. Інноваційна діяльність та венчурний капітал в системній модернізації національної економіки [Текст] : монографія / Н. М. Краус, О. М. Шевченко; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка. - Полтава : Дивовістіт, 2013. - 183 с. : рис., табл.

31. Краус Н. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій / Н. Краус, К. Краус // Науковий економічний журнал. Інтелект XXI століття. 2018. – № 1. – С. 211–214.

32. Краус К.М., Краус Н.М., Марченко О.В. (2022). Цифрові професії майбутнього: на які зміни чекати людському капіталу в умовах становлення соціального підприємництва? *Innovation and Sustainability*, 1. 53-64. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/30/38>. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.1.53.64>.

33. Краус, К., Краус, Н., Осецький, В. (2021). Суспільство 5.0 на базі розвитку інноваційного університету та цифрового підприємництва. *Економіка та суспільство*, (28). URL: <http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/504/482>. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-37>.

34. Краус К.М., Краус Н.М., Іщенко І.С. (2022). Інноваційні розробки та відкриття як результат якісних управлінських рішень. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(10). 32-47. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/160/138>. <https://doi.org/10.32750/2022-0203>.

35. Kraus K., Kraus N., Nikiforov P., Pochenchuk G., Babukh I. (2021). Information and Digital Development of Higher Education in the Conditions of Innovatization Economy of Ukraine. *WSEAS Transactions on Environment and Development*, Vol. 17, Art. #64. 659-671. URL: <https://wseas.com/journals/ead/2021/b305115-652.pdf> DOI: 10.37394/232015.2021.17.64. Print ISSN: 1790-5079 E-ISSN: 2224-3496.

36. Краус Н.М., Краус К.М., Штепа О.В. (2021). Методика викладання цифрового підприємництва в системі економічного навчання в інноваційному університеті. *Підприємництво та інновації*, 16. 7-14. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.8>.

37. Краус Н.М., Краус К.М., Манжура О.В. (2021). Навчання цифровому підприємництву в умовах віртуальної мобільності: завдання, методи, переваги. *Інфраструктура ринку*, Вип. 51. 3–8. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/51_2021_ukr/3.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure51-1>.

38. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. (2021). Навички та компетенції, що продукуються навчальним курсом “Цифрове підприємництво” в Університеті 5.0. *Держава та регіони*, 1 (118). 6-11. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2021/1_2021/3.pdf (дата звернення: 30.03.2021).

39. Краус Н.М., Краус К.М., Марченко О.В. (2021). Цифрові градієнти як ключові атрибути становлення освіти 5.0 та Індустрії Х.0. *Економічний простір*, 165. 13-17. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-6_0-pages-50_58.pdf DOI: 10.32782/2224-6282/165-2.

40. Kraus N.M., Kraus K.M., Osetskyi V.L. (2020). Financial and economic business education: current trends and innovations of entrepreneurial universities in global progress. *Proceedings of the 2nd International Scientific Conference “Eastern European Conference of Management and Economics Environmental Management and Sustainable Economic Development”, EECME 2020*. Ljubljana, Slovenia: Ljubljana School of Business, 1. 49–55.

Нормативно-правові акти:

41. Закон України Про вищу освіту: // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>

42. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>

43. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

44. <http://www.oecd.org> – офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.

45. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України.

46. <http://www.ufs.com.ua> – український фінансовий сервер.

47. <http://www.investfunds.com.ua> – інформаційний фінансовий сервер.

Електронні курси

48. ЕНК Методологія економічних наукових досліджень. Режим доступу: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=27474>